

IKASTETXEA	AIXERROTA BHI	KODEA	015109
Arloa/ Irakasgaia	Biologia-geologia	Zikloa / Maila	4. DBH
Irakasleak	Karmele Gómez Zapiain	Ikasturtea	2015~16

HELBURUAK	EBALUAZIO - IRIZPIDEAK
1. Errealitatea azaltzeko eskemak egitea 2. Problemak ebaztea eta ikerketa txikiak egitea. 3. Hainbat iturri erabiliz gai zientifikoei buruzko informazioa lortzea, erabiltzea eta bere edukia baloratzea. 4. Zientziei buruzko informazioa duten mezuak aktiboki eta kritikoki interpretatzea. 5. Giza organismoari buruzko ezaguera zientifikoa erabiltzea organismoa zaintzeko. 6. Ekosistemari buruzko ezaguera zientifikoa erabiltzea, natura balioesteko kudeatzeko eta naturaz gozatzeko, garapen iraunkorraren alde arduraz parte hartuz. 7. Zientziaren izaeraren ezaguera erabiltzea gizateriaren kultura-bilakaeran eta bizi-baldintzen hobekuntzan izandako garrantziaz jabetzeko	- Ea bilatzen duen hainbat iturritan -bai iturri inprimatuetan, bai informatika-iturrietan ere informazioa, eta ea hautatzen eta konparatzen duen informazio hori, bai eta konbinatu ere, ondorioak ateratzeko.- Ea egiten dituen txostenak edota aurkezpenak lanaren emaitzak egituratzeko, diagramak, eskemak edo eredu egokiak erabiliz, kontzeptuak eta prozesuak azaltzeko.- Ea bereizten dituen zientziaren erabilerak giza ongizatean sortzen dituen abantailak eta erabilera horiek osasunean edo ingurunean sortzen dituzten arazoak.- Ea azaltzen dituen eguzki-sistemaren osagaien sorrera- Ea ezagutzen eta kokatzen dituen aro geologikoetan luraren historiaren oinarritzko gertaerak (geologikoak eta biologikoak).- Ea deskribatzen duen izaki bizidunok planetaren aldaketan (atmosferaaren konposizioan, kliman...) izan dugun eta gaur egun ere dugun eragina.- Ea desberdintzen dituen Lurraren geruzak irizpide desberdinen arabera- Ea lotzen duen lurrikaren eta sumendien kokapena plaka litosferikoekin, haien mugimenduekin eta ertzekin.- Ea erabiltzen dituen Lurraren barne-egituraren eredu dinamikoa eta plaken tektonikaren teoria, erliebea eta gertaera geologikoak interpretatzeko.

- Ea ezagutzen dituen Lurraren barruko dinamikaren eragileak eta dinamikak kanpoan eta gizakian dituen ondorioak.
- Ea ezagutzen eta desberdintzen dituen kanpo-eragile eta kanpo-prozesu geologiko nagusiak.
- Ea ezagutzen eta eralzionatzen dituen erliebe-egitura batzuk sorturiko eragileekin eta prozesuekin.
- Ea sailkatzen dituen arrokkak jatorriaren arabera eta ulertzen duten etengabeko eraldatze- eta birziklatze-prozesu baten eraginpean daudela.
- Ea azaltzen dituen arroka sedimentarioe eraketan parte hartzen duten prozesuak
- Ea aipatzen eta dakien maila trofiko bakoitzaren garrantzitsua
- Ea erlazionatzen dituen ingurumeneko baldintzak izaki bizidunen garatzen dituzten moldapenekin
- Ea bereizten dituen izaki bizidunen arteko erlazioak
- Ea egiten eta adierazten dituen kate, sare edo piramide trofiko jakin batean egoten den materia- eta energia-transferentzia.
- Ea lotzen dituen maila bakoitzean egondako energia-galerak, planetako elikagaien ustiapena eta gizakiek ekosistemetako bioaniztasunean eragin ditugun ondorioak (harraparien desagertzea, arrantzarengheiegizko ustiapena, sartutako espezieak...), iraunkortasunaren ikuspuntutik (azkeneko maila trofikoetako elikagaien kontsumoa).
- Ea ezagutzen dituen etorkizun iraunkorra lortzeko, Euskal Herrian eta munduan ezartzen diren neurriak, ekimenak eta estrategiak (prebentziokoak, zaintzakoak, berreskuratzeak eta ingurumena hobetzekoak).
- Ea erabiltzen eta interpretatzen dituen nukleoaren eta material genetikoaren marrazkiak, zelula-zikloen ereduak eta kariotipoen argazkiak.
- Ea dakien geneak ADNz osatuta daudela, bai eta kromosometan kokatuta daudela ere.

- Ea dakien mitosia zelula-banaketa asexual beharrezkoa dela organismo zelulabakarrak ugaltzeko, bai eta organismo zelulanitzen gorputza hazten eta konpontzen laguntzen duela ere.
- Ea azaltzen duen sexu bidezko ugalketan gametoeak eta meiosiak duten zeregina.
- Ea konparatzen dituen zelula-banaketen motak banaketa horiek zein zelula-motak izaten dituzten, ekintza-mekanismoa, lortutako emaitzak eta prozesuen garrantzi biologikoa kontuan hartuta.
- Ea bereizten dituen genetikako oinarritzko kontzeptuak.
- Ea ebatzen dituen herentziazko karaktereen transmisioari buruzko problema errazak.
- Ea kalkulatzeko dituen, problema horietan, ondorengoen ehuneko genotipikoak eta fenotipikoak, eta ea ikusten duen emaitzak aleatorioak direla.
- Ea azaltzen dituen giza herentziaren problema jakin batzuk; besteak beste, hemofilia, daltonismoa, Rh faktorea, begien eta ilearen kolorea...
- Ea dakien izaki bizidunen eboluzioan eta aniztasunean mutazioak daudela, bai eta mutazioek zein ondorio dituzten ere.
- Ea aztertzen dituen bioteknologia modernoaren (geneterapiaren, elikagai transgenikoen...) onurak eta eragozpenak, gizartearen, zientziaren, ingurumenaren eta etikaren ikuspuntutik.
- Ea ezagutzen eta azaltzen dituen espezieen jatorriari buruzko hainbat teoria. Horrez gain, ea dakien zein diren gaur egun onarpen handiena duten teoria eboluzionistak.
- Ea ezagutzen eta azaltzen dituen eboluzioaren aldeko frogak.
- Ea ezagutzen dituen hominizazio-prozesuko eboluzioan aldaketarik nabarmenenak

EDUKIEN SEKUENTZIA (denbora –tarteka; unitate didaktikoa, proiektua; ikaskuntza-nukleoa edo beste moduren batera antolatuta)

I. Ebalazioa Lurra, etengabe aldatzen ari den planeta

- Lurraren historia
- Lurraren barne egitura eta ikasteko método nagusiak
- Lurraren barne-dinamika
- Lurraren Kanpo-dinamika

II. Ebalazioa Ekosistemen iraunkortasuna eta bilakaera

- Ekosistemen egitura eta dinamika
- Ingurumena eta haren kudeaketa

III Ebalazioa Bizitzaren iraunkortasuna eta eboluzioa

- Ugalketa: zelulatik organismora
- Herentzia eta karaktereen transmisioa
- Izaki bizidunen jatorria eta eboluzioa

METODOLOGIA [edukien antolaketa, jarduera motak, baliabide didaktikoak, ikasleen taldekatzeak, espazioen eta denboren antolaketa, irakasleen eta ikasleen eginkizuna... ikuspegi inklusibo batetik]

Jarduera motak

- Testu liburuaren irakurketa ulergarriak, zenbait ariketa egin, laburpenak eta eskemak egin, definizioak atera ...
- Ahozko azalpenak egin ikus-entzumenezko laguntzaren bitartez
- Ariketak eta ekintzak bakarka, taldeka eta orokorrean egin
- Lan-koadernoan landu: norberaren apunteak eta lana adieraziz eta klasean egindako zuzenketak bilduz.
- Internetetik aterako informazioa, bideoak, animazioak, infografiak landu emandako fitxen bitartez.
- Informatika: Hainbat lanak Word, PDF eta Power Point programak erabiliz.
- Ikasleen aurkezpenak
- Autoebaluazioa bultzatzea

Baliabide didaktikoak

- Testu liburuak. / Bideoak eta DVD-ak... /- Interneten dauden materialak (bideoak, beste argitaletxe baten testu liburu digitalak, infografiak, animazioak, power point, Word dokumentoak ... / Aurkezpenak / Ahozko eta idatzizko azalpenak / Lan-koadernoak / Prestatutako galdetegiak eta ariketak / Zientzi-aldizkarietatik ateratako artikuluak

EBALUAZIO TRESNAK [ahozko eta idatzizko probak, galdetegiak, banakako eta taldeko lanak, behaketa-eskalak, kontrol-zerrendak, ikasgelako koadernoak, portfolioak, kontratu didaktikoa...]	KALIFIKAZIO-IRIZPIDEAK [ebaluazio-tresna bakoitzaren pisua eta balioa]
Kalifikazio-tresnak • Ahozko eta idatzizko banakako probak• Egindako ahozko edota idatzizko lanak• Koadernoak• Irakaslearen koadernoak: eguneroko ikastaldiaren behaketak eta jasotako oharrak	- Azterketen, eta hainbat prozeduren bidez % 90 lortzen da. ■ Ebaluazio bakoitzean azterketa bi gutxienez egingo dira.■ Ebaluazioa gainditzeko batezbesteko nota 5 izan behar da .■ Koadernoak ezinbestekoa da klaseko apunteak, emandako materiala eta egindako ariketak eta zuzenketak jasotzeko. Koadernoak ebaluazioan zehar jasoko da eta baloratuko da, behar izanez gero. - Jarrera beste %10-a. ■ Klasean aditasuna. parte hartzea, etxerako lanak egitea, ikaskideei laguntza eskaini eta errespetua adieraztea eta puntualtasuna baloratuko da gehienbat.■ Kurtso osoa gainditzeko azken ebaluaketa gaindituta egon behar da. Azken nota: hiru ebaluazioetako notaren batez bestekoa izango da. Baina batez bestekoa egiteko gutxienez 4 ebaluaziokatu eduki behar dute. Baldintza hau betetzen ez den ikasleak aparteko proba bat egingo du eta gainditzeko 5 izan beharko du gutxienezko nota

EBALUAZIOAREN ONDORIOAK [indartzeko eta zabaltzeko neurriak, antolamendu-egokitzapenak eta egokitzapen metodologikoak, emaitzen analisia, plangintza didaktikoaren berrikuspena,errekuperazio-sistema...]

- Berreskurapenak: ebaluaketan zehar emandako kontzeptuen eta prozeduren idatzizko proba espezifiko baten bidez izango dira eta gainditzeko 5 izan beharko dute gutxieneko nota.
- Berreskurapen nota gehienez **nahikoa** izango da
- Irakasleak beharrezkotzat jotzen badu ebaluazioan zehar azterketen berreskurapenak egin ditzake
- Jarrera hurrengo ebaluazioaren jarreraren bidez berreskuratuko da. Berreskurapen nota nahiko izango da.
- Indartzeko laguntza-neurriak ezarriko dira : ebaluazioan zehar landutako ikaslanak egitea edo berregitea edo egin dezaten ariketa berriak ematea

OHARRAK